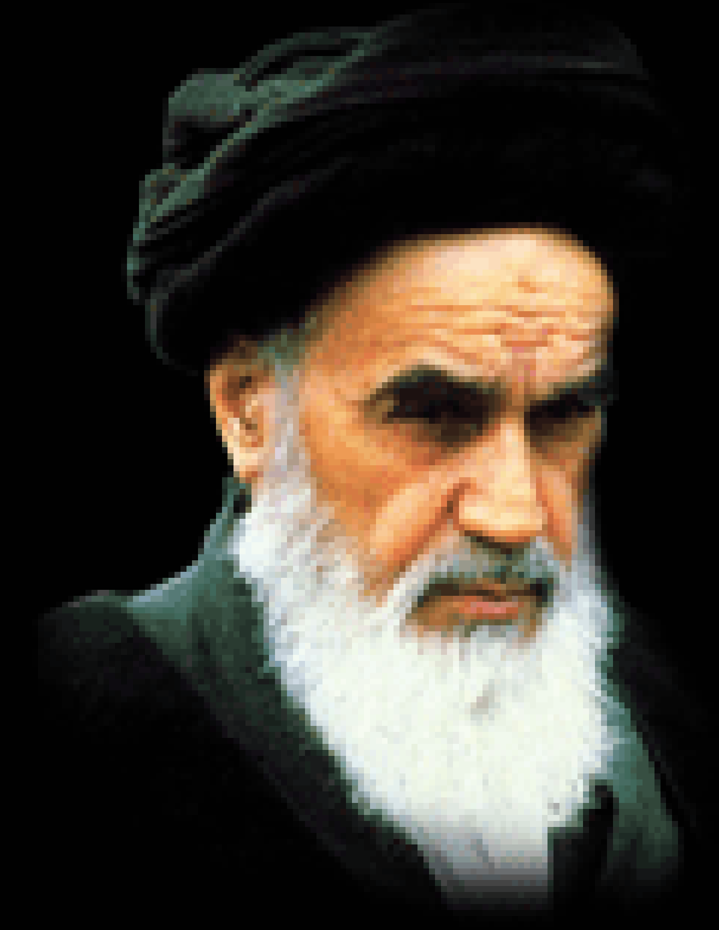

شبکه اهداف نهضت عاشورا از دیدگاه امام خمینی (ره)

غلامرضا ذاکر صالحی

بسم الله الرحمن الرحیم

شبکه اهداف نهضت عاشورا از دیدگاه امام خمینی

نویسنده:

غلامرضا ذاکر صالحی

ناشر چاپی:

مجهول (بی جا ، بی نا)

ناشر دیجیتالی:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

شبکه اهداف نهضت عاشورا از دیدگاه امام خمینی(ره)

مشخصات کتاب

عنوان : شبکه اهداف نهضت عاشورا از دیدگاه امام خمینی(ره)

پدیدآورندگان : روح الله خمینی(توصیف گر)

غلامرضا ذاکر صالحی(پدیدآور)

ناشر : غلامرضا ذاکر صالحی

نوع : متن

جنس : مقاله

الکترونیکی

زبان : فارسی

توصیفگر : قیام عاشورا

نظام های چند رسانه ای

مقدمه

آنچه که امروز برای جامعه اسلامی ما روشن است، این است که امام حسین (ع) رهبر بزرگ نهضت عاشورا برای حرکت مقدس خویش هم تعیین هدف فرموده و هم اهداف مقدس نهضت را اعلام فرموده اند: احیای سنت رسول (ص)، طلب اصلاح، امر به معروف و نهی از منکر و...این اجزاء قسمتهای مختلف یک پیکره را تشکیل می دهند که همان «عمل صالح سیاسی» است که به قصد انجام تکلیف الهی صورت پذیرفته است.اصولا اعتقاد به هدفدار بودن و برنامه دار بودن قیام عاشورا برای ما شیعیان یک اعتقاد کلامی است، زیرا نمی توان از امام معصوم (ع) – العیاذ بالله – انتظار صدور عمل لغو داشت.اما سؤال در اینجاست که علی رغم اینکه این مسأله یک اندیشه مسلم و روشن اسلامی است، به چه دلیل حضرت امام خمینی (ره) در موارد متعددی به یادآوری و تأکید بر آن اهتمام فرموده اند؟ایشان در یکی از بیاناتشان پیرامون سیدالشهدا (ع) می فرمایند: «... او می دانست که چه می کند و کجا می رود و هدفش چیست...» [۱] .تأکید رهبر کبیر انقلاب اسلامی بر هدفدار بودن نهضت عاشورا و قرار دادن این اصل به عنوان یک پیش فرض اساسی می تواند به دلایل زیر باشد:۱- کج فهمیها و بعضا غرض ورزی برخی مستشرقین که نهضت عاشورا را یک حرکت کور نظامی در چارچوب رقابتهای قومی عرب ارزیابی نموده اند، یا آن را یک تراژدی دانسته اند که حاصل ماجراجویی آن هم بر پایه

وعـده های حساب نشده کوفیان بود.بدیهی است با توجه به ترجمه و انعکاس وسـیع آثار مستشـرقین غربی در جامعه اسـلامی، این دیـدگاه مکـانیکی در تحلیـل نهضت عـاشورا چقـدر می توانست در انحراف افکـار مسـلمین خصوصا طبقه تحصـیلکرده و روشـنفکر مؤثر واقع شود و اهـداف ظریف و بلنـد مـدت این قیـام مقـدس را از منظر ملتها دور نگه دارد.۲- وجود نوعی طفره روی و باطنی گری و پنهان کاری نسبت به بیان اهداف اصلی قیام عاشورا در درون جامعه اسلامی تا قبل از اوجگیری نهضت امام خمینی (ره). (اصولا حرکت امام حسین (ع) برای محو اندیشه ارجاء بود)۳- برخوردار صرفا عاطفی با قضیه عاشورا و عدم تبیین کامل و صحیح مبانی عقلی و دینی این قیام.۴- بهره گیری امام خمینی (ره) از مفاهیم عاشورایی به عنوان «مفاهیم واسط» جهت تبیین مبانی انقلاب اسلامی. تبیین اهداف اساسی نهضت عاشورا ریسمانی بود که مجموعه این مفاهیم دینی و انقلابی را به هم متصل می نمود.در زمینه اهـداف امام حسـین (ع) از قیام و نهضت مقدس عاشورا سـخن بسـیار گفته شده و مناقشاتی نیز در سالهای اخیر حول این مسأله به وقوع پیوسته است. در بیانات امام راحل (ره) نیز مواردی وجود دارد که چنانچه با دقت نظر بـا آنهـا برخورد نشود، ممکن است در اولین برخورد تنـاقض ظاهری در لابه لای این بیانات به ذهن متبادر شود. برای مثال، در مواردی حضـرت امام (ره) تصـریح دارنـد که امام می خواسـته است حکومت اسـلامی تشـکیل دهـد [۲] و در مـوارد دیگری تصـریح می فرماینـد که امام به اینکه موفق به عزل یزید از سـلطنت نمی شوند اطمینان داشـته اند. [۳] حتی ایشـان در یکجا می فرمایند: «سیدالشهدا برای اسلام خودش

را به کشتن داد.» [۴] عـدم تلاش ایشان برای رفع تعارض، گویای این است که از دیـدگاه ایشان تعارض در حوزه اهداف قیام احساس نمی شده است.به نظر نگارنده فهم اهداف قیام عاشورا جز از طریق تعیین «سلسـله مراتب اهداف» میسر نیست و ترسیم یک «شـبکه اهـداف» برای قیام می توانـد به بسـیاری از مناقشات در این زمینه پایان دهـد. جالب اینجاست که تتبع نگارنده در بیانات حضـرت امام (ره) بر وجود این «شـبکه اهداف» در دیدگاه ایشان صـحه گذارد.این شـبکه اهداف را به صورت زیر می توان ترسـیم نمود.الف - هدف کوتاه مدت و فوری: نهی از منکر و انجام تکلیف شرعی در این زمینه. ب - هدف میان مدت: برچیـدن بساط ظلم بنی امیه و رسوا کردن آنان.ج - هـدف دراز مـدت: تأسـیس حکومت اسـلامی در آینـده.د - هدف غایی: حفظ اسلام و اقامه نهایی حق و عدل.

هدف کوتاه مدت و فوری

در این زمینه امام راحل (ره) از امر به معروف و نهی از منکر و ادای تکلیف شـرعی نام می برنـد:«اینکه حضـرت اباعبـدالله (ع) نهضت کرد و قیام کرد با عـدد کم در مقابل این، برای اینکه گفتند تکلیف من این است که اسـتنکار کنم، نهی از منکر کنم.» [۵] .«سیدالشـهدا... تمام زنـدگیش را صـرف این کرد که.... معروف در کار باشد. منکرات از بین بروند». [۶] .«او تکلیف می دید برای خودش که باید او با این قدرت مقاومت کند و کشته بشود تا به هم بخورد این اوضاع...» [۷] .همانگونه که می دانیم در شـرع مقدس اسلام، مسئله امر به معروف و نهی از منکر به گونه ای نیست که بتوان آن را به زمان و فرصت دیگری موکول کرد، لذا

این هـدف را به عنوان هـدف کوتـاه مـدت و فوری تلقی می نماییم. یادآور می شویم مسئله نهی از منکر به اقتضای ظروف و شرایط خاص خود به دو شـکل صورت می گیرد:الف - چنانچه قوانین اسلامی باشند، اما شخص حاکم به فسق اخلاقی یا فسق اعتقـادی گرفتار شود که در این صورت بایـد با نهی از منکر زبانی و اصـلاحگری و... اقـدام نمود.ب- چناچه قوانین حکومت نیز به نحوی از اسـلام عـدول نماید (همچنانکه در عصـر یزید اتفاق افتاد) و حاکم نیز فاسق باشد در این صورت، نهی از منکر در شکل و قالب «جهاد» و خروج علیه حکومت جائر متبلور می شود.در این مرحله نیز مهم انجام تکلیف و وظیفه شرعی است. خواه نتیجه فوری اخـذ شود یـا نشود و به تعبیر امام (ره): ولو اینکه آمر و ناهی کشـته شونـد. در اینجا هـدف جهاد، شـهادت و کشـته شـدن نیست بلکه هـدف، نهی از منکر و اجرای فرمان الهی است.امام راحل (ره) می فرمایـد: «حضـرت سیدالشـهدا قیام کردنـد بر ضـد یزیـد و شایـد همـانطور هم بـود که خـوب، اطمینـان به این بود که موفق به اینکه یزیـد را از سـلطنت بینـدازند نشوند... در عین حال برای همین معنی که بر ضد یک رژیم ظالم قیام کنند، ولو اینکه کشـته بشوند، قیام کردند و کشته دادند و کشتند و خودشان هم کشته شدند.»

هدف میان مدت

در این زمینه آن بخش از بیانات امام راحل (ره) که بر برچیـده شـدن بساط بنی امیه پس از حادثه عاشورا و محو آثار بدعتها و خلافکاریها و اباحیگریهای این سلسله شوم مربوط می شود را می توان در زمره اهداف میان مدت قیام عاشورا تلقی نمود. امام می فرماید:

«سیدالشهدا با این فداکاری که کرد: علاوه بر این که آنها را به شکست رساند و اندکی که گذشت مردم متوجه شدند که چه غائله ای و چه مصیبتی وارد شد و همین مصیبت موجب به هم خوردن اوضاع بنی امیه شد...» [۸] .در سخنرانی دیگری نحوه رسوایی و تحقیر بنی امیه توسط زینب (س) و امام سجاد (ع) را مفصلا توضیح داده و می فرمایند که انقلاب امروز اسلامی مرهون این جهاد و این پیام رسانی بوده است. و سپس می فرمایند که: «ما کیفیت مبارزه را باید از عاشورا بیاموزیم». [۹] و در جای دیگری می فرمایند: «سیدالشهدا تکلیف برای خودشان دانستند که بروند و کشته هم بشوند و محو کنند آثار معاویه و پسرش را.» [۱۰] .

هدف دراز مدت

امام راحل (ره) در دو موضع مسأله تأسیس حکومت اسلامی را در رابطه با اهداف قیام عاشورا پیش کشیده اند که عینا می آوریم:... ایشان متوجه بوده است که چه دارند می کنند... آمده بود حکومت هم می خواست بگیرد. اصلا برای این معنا آمده بود و این یک فخری است...» [۱۱] .«... او مسلم بن عقیل را فرستاد تا دعوت کند مردم را به بیعت تا حکومت اسلامی این جملات ممکن است ابتدائا وقتی در کنار مسئله علم امام به شهادتشان قرار گیرد ذهن خواننده را مغشوش نماید، اما حضرت امام در بیانی دیگر مشکل را حل نموده و مضمون فرمایش ایشان این است که طرح حکومت اسلامی در اندیشه و عمل سیدالشهدا (ع) یک طرح دراز مدت و برای آینده است:«آن حضرت در فکر آینده اسلام و مسلمین بود. به خاطر اینکه اسلام در آینده و در نتیجه جهاد مقدس و فداکاری او

در میان انسانها نشر پیدا کند و نظام سیاسی و نظام اجتماعی آن در جامعه ما برقرار شود، مخالفت نمود مبارزه کرد و فداکاری کرد...» [۱۲] .با این تعبیر حضرت امام (ره) روشن می شود که سیدالشهدا امید به پیروزی فوری نظامی و تأسیس حکومت اسلامی در همان مقطع زمانی نداشته اند، اما این به منزله عدم فعالیت امام در زمینه سازی و آماده سازی مردم و پیگیری «پروسه حکومت اسلامی» نیست. امام می دانستند که محو آثار نیم قرن انحرافاتی که پس از رحلت پیامبر تا شهادت ایشان به منصه ظهور رسیده بود و در عصر معاویه و یزید به حد بازگشت جدی به اخلاق و فرهنگ جاهلی و اشرافی و روح بی تفاوتی و اشرافیگری رسیده بود، تنها با یک «تکان شدید» میسر بود. یعنی انقلاب خونینی که با پیامهای خود بتواند پس از مدتی، زمینه های تحول را به سوی تحقق در بافت فکری - اجتماعی جامعه را امکان پذیر سازد و در نهایت، این تحول را به سوی تحقق یک حکومت اسلامی سمت و سوق دهد. از نظر حضرت امام (ره) پیروزی اسلامی در ایران مصداق تحقق این هدف دراز مدت است. [۱۳] .

هدف غایی

امام خمینی (ره) از مواردی چون حفظ اسلام [۱۴] ، قیام برای خدا [۱۵] ، اقامه نماز [۱۶] ، رضایت الهی [۱۷] ، و اقامه حق و عدل [۱۸] ، به عنوان اهداف قیام عاشورا نام برده اند. این موارد در حقیقت اهداف غایی قیامند و تأسیس حکومت اسلامی (هدف دراز مدت) به منظور نیل به هدف غایی است و در مقایسه با آن حکم وسیله و ابزار را پیدا می کند. مسأله هدف

غایی حکومت در فرهنگ سیاسی شیعه نقش محوری دارد و بدین لحاظ امام راحل (ره) در مسیر شفاف نمودن فلسفه سیاسی عاشورا از این نقش محوری غافل نبوده اند.

پاورقی

[۱] صحیفه نور، ج ۱۷، ص ۵۴.

[۲] صحیفه نور، ج ۲۰، ص ۱۹۰ و ج ۱، ص ۱۷۴.

[۳] همان، ج ۳، ص ۸۲ و ۱۸۳.

[۴] همان، ج ۸، ص ۴۸.

[۵] همان، ج ۱۴، ص ۱۵.

[۶] همان، ج ۲۰، ص ۱۹۰.

[۷] همان، ج ۴، ص ۱۵.

[۸] همان، ج ۱۷، ص ۵۸ و ۵۹.

[۹] همان. [

[۱۰] همان، ج ۸، ص ۱۲.

[۱۱] همان، ج ۲، ص ۱۹۰.

[۱۲] ولایت فقیه، ص ۱۶۱.

[۱۳] صحیفه نور، ج ۱۰، ص ۳۰.

[۱۴] همان، ج ۱۵، ص ۵۵.

[۱۵] همان، ج ۱۷، ص ۲۳۹.

[۱۶] صحیفه نور، ج ۱۲، ص ۱۴۸.

[۱۷] همان، ج ۱۹، ص ۱۳.

[۱۸] همان، ج ۵، ص ۱۶.

درباره مرکز

بسمه تعالی

هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

آیا کسانی که می‌دانند و کسانی که نمی‌دانند یکسانند ؟

سوره زمر/ ۹

مقدمه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، از سال ۱۳۸۵ هـ.ش تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن فقیه امامی (قدس سره الشریف)، با فعالیت خالصانه و شبانه روزی گروهی از نخبگان و فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

مرامنامه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان در راستای تسهیل و تسریع دسترسی محققین به آثار و ابزار تحقیقاتی در حوزه علوم اسلامی، و با توجه به تعدد و پراکندگی مراکز فعال در این عرصه و منابع متعدد و صعب الوصول، و با نگاهی صرفا علمی و به دور از تعصبات و جریانات اجتماعی، سیاسی، قومی و فردی، بر مبنای اجرای طرحی در قالب « مدیریت آثار تولید شده و انتشار یافته از سوی تمامی مراکز شیعه» تلاش می نماید تا مجموعه ای غنی و سرشار از کتب و مقالات پژوهشی برای متخصصین، و مطالب و مباحثی راهگشا برای فرهیختگان و عموم طبقات مردمی به زبان های مختلف و با فرمت های گوناگون تولید و در فضای مجازی به صورت رایگان در اختیار علاقمندان قرار دهد.

اهداف:

۱.بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام)

۲.تقویت انگیزه عامه مردم بخصوص جوانان نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی

۳.جایگزین کردن محتوای سودمند به جای مطالب بی محتوا در تلفن های همراه ، تبلت ها، رایانه ها و ...

۴.سرویس دهی به محققین طلاب و دانشجو

۵.گسترش فرهنگ عمومی مطالعه

۶.زمینه سازی جهت تشویق انتشارات و مؤلفین برای دیجیتالی نمودن آثار خود.

سیاست ها:

۱.عمل بر مبنای مجوز های قانونی

۲.ارتباط با مراکز هم سو

۳.پرهیز از موازی کاری

۴.صرفا ارائه محتوای علمی

۵.ذکر منابع نشر

بدیهی است مسئولیت تمامی آثار به عهده ی نویسنده ی آن می باشد .

فعالیت های موسسه :

۱.چاپ و نشر کتاب، جزوه و ماهنامه

۲.برگزاری مسابقات کتابخوانی

۳.تولید نمایشگاه های مجازی: سه بعدی، پانوراما در اماکن مذهبی، گردشگری و...

۴.تولید انیمیشن، بازی های رایانه ای و ...

۵.ایجاد سایت اینترنتی قائمیه به آدرس: www.ghaemiyeh.com

۶.تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و...

۷.راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی

۸.طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و...

۹.برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم (مجازی)

۱۰.برگزاری دوره های تربیت مربی (مجازی)

۱۱. تولید هزاران نرم افزار تحقیقاتی قابل اجرا در انواع رایانه، تبلت، تلفن همراه و... در ۸ فرمت جهانی:

۱.JAVA

۲.ANDROID

۳.EPUB

۴.CHM

۵.PDF

۶.HTML

۷.CHM

۸.GHB

و ۴ عدد مارکت با نام بازار کتاب قائمیه نسخه :

۱.ANDROID

۲.IOS

۳.WINDOWS PHONE

۴.WINDOWS

به سه زبان فارسی ، عربی و انگلیسی و قرار دادن بر روی وب سایت موسسه به صورت رایگان .

درپایان :

از مراکز و نهادهایی همچون دفاتر مراجع معظم تقلید و همچنین سازمان ها، نهادها، انتشارات، موسسات، مؤلفین و همه

بزرگوارانی که ما را در دستیابی به این هدف یاری نموده و یا دیتا های خود را در اختیار ما قرار دادند تقدیر و تشکر می نماییم.

آدرس دفتر مرکزی:

اصفهان -خیابان عبدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آباده ای - کوچه شهید محمد حسن توکلی -پلاک ۱۲۹/۳۴- طبقه اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: ۰۳۱۳۴۴۹۰۱۲۵

دفتر تهران: ۸۸۳۱۸۷۲۲ ـ ۰۲۱

بازرگانی و فروش: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

امور کاربران: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

قائمیه
مرکز تحقیقات رایانه ای
اصفهان
WWW
برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی
www.Ghaemiyeh.com
www.Ghaemiyeh.net
www.Ghaemiyeh.org
www.Ghaemiyeh.ir
مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.
۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹